



## **Právní série NESST Česká Republika**

**Červenec 2006**

### **Aktuální shrnutí právní regulace ekonomických aktivit organizací neziskového sektoru v České republice**

#### **Mohou organizace neziskového sektoru podnikat? (jaká organizační forma je pak pro takové podnikání nejvhodnější)**

Ano, mohou. Podnikatelská činnost je v zásadě povolena všem typům neziskových organizací s výjimkou nadací a nadačních fondů, které mohou mít příjmy pouze z pronájmu nemovitostí, kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí a pořádání loterií, tombol a veřejných sbírek. Obecně prospěšné společnosti mohou provozovat jen takové podnikatelské aktivity, které jim umožní účinněji využít svého majetku a zároveň jimi nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb (hlavní činnosti). Žádný typ organizace neziskového sektoru nesmí být založen přímo za účelem provozování podnikání a podnikání nesmí být převládající aktivitou neziskové organizace.

#### **Obecný přístup ke zdaňování podnikatelských aktivit neziskových organizací**

V zásadě veškeré příjmy z podnikání podléhají dani. Na organizace neziskového sektoru se ale vztahuje princip příjmového určení, kombinovaný s určitým limitem pro výši příjmů osvobozených od daně. Tento princip obecně říká, že pokud je příjem z podnikání určen na financování veřejně prospěšných aktivit, nedaní se.

#### **Vztahuje se na podnikání omezení použití a rozdělování zisku?**

Ano. Hospodářský výsledek musí být použit na hlavní činnost organizace a nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů orgánů nebo zaměstnanců.

#### **Sazba daně z příjmu:**

24 %

## **Lze na výnos z podnikatelské činnosti uplatnit daňový odpočet?**

Ano, mohou jej uplatnit všechny typy neziskových organizací kromě nadací a nadačních fondů. Od základu daně lze odečíst 30 %, minimálně však 300 000 Kč a maximálně 1 000 000 Kč. Znamená to, že pokud je výnos z podnikatelské činnosti nižší než 300 000 Kč, daňový základ je 0 a organizace neplatí daň z příjmu. Podmínkou však je, že organizace prostředky, které uplatněním odpočtu získala, použije na krytí výdajů souvisejících s činnostmi, které nejsou předmětem daně – tedy na “dofinancování” hlavní činnosti.

Pasivní příjem se obecně zdaňuje. Výjimkou jsou nadace a nadační fondy. U nich výnos z nadačního jmění nepodléhá dani.

## **Daň z přidané hodnoty**

Zboží a služby vztahující se k hlavní činnosti neziskových organizací jsou osvobozené od DPH. Osvobození se týká také poskytovatelů veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání, služeb při výchově a vzdělávání, služeb a úkonů sociální péče a vymezených zdravotnických služeb.

Organizace neziskového sektoru, které podnikají, se stávají plátcem DPH, jestliže jejich obrát v rámci této činnosti přesáhne 1 000 000 Kč v období 12 po sobě jdoucích měsíců. Základní sazba DPH je 19 %. Na některé druhy zboží a služeb, například zdravotnické služby či zboží a služby určené pro handicapované, se vztahuje snížená sazba 5 % (výčet zboží a služeb, na které se vztahuje snížená sazba, je v příloze 2 zákona o DPH).

## Další poznámky

Organizace neziskového sektoru jsou povinny ve svém účetnictví důsledně oddělit náklady a výnosy spojené s podnikatelskými činnostmi od nákladů a výnosů spojených s posláním a programovými aktivitami. Za podání související s jejich vznikem a registrací tyto organizace nemusí platit správní a soudní poplatky.

## Právní formy organizací neziskového sektoru

### Sdružení

Zákon o sdružování občanů č. 83/1990 Sb.

### Obecně prospěšná společnost

Zákon o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů č. 248/1995 Sb. (novelizace zákony č. 208/2002 Sb., 320/2002 Sb. a 437/2003 Sb.)

## Nadace

Zákon o nadacích a nadačních fondech č. 227/1997 Sb. (novelizace zákony č. 210/2002 Sb. a 526/2002 Sb.)

## Daňová asignace na podporu filantropie

Ještě neexistuje.

## **Legislativní normy vztahující se k podnikání organizací neziskového sektoru**

(přehledný souhrn a odkazy na jednotlivé normy najdete na <http://www.neziskovky.cz/cz/fakta/legislativa/zakony-pro-nno/> )

- Zákon o nadacích a nadačních fondech č. 227/1997 Sb. (změněn a doplněn č. 210/2002 Sb a 257/2004 Sb.);
- Zákon o sdružování občanů č. 83/1990 Sb. (změna 300/1990 Sb., 513/1991 Sb., 68/1993 Sb., 151/2002 Sb. a č. 342/2006 Sb.);
- Zákon o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů č. 248/ 1995 Sb. (změna 208/2002 Sb., 320/2002 Sb. a 437/2003 Sb.);
- Zákon č. 586/ 1992 Sb. o daních z příjmů (poslední změna č. 57/2006 Sb.);
- Zákon o dani z přidané hodnoty č. 235/2004 Sb. (poslední aktualizace č. 545/2005 Sb.);
- Zákon o spotřebních daních č. 353/2003 Sb. (poslední změna č. 545/2005 Sb.);
- Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví (poslední změna č. 81/2006 Sb.);
- Zákon č. 40/ 1964 Sb., občanský zákoník (poslední doplnění. 115/2006 Sb);
- Zákon o veřejných sbírkách č. 117/2001 Sb;
- Zákon č. 357/ 1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (poslední změna č. 342/2005 Sb.);
- Zákon o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb. (ve znění zákona č. 413/2005 Sb.);
- Zákon o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje č. 215/2004 Sb.;
- Zákoník práce, č. 65/1965 Sb. ve znění zákona č. 79/ 2006;
- Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb. (účinný od 1.1. 2007).